Länsstyrelsen i Västmanlands län
721 86 Västerås

Datum: 2026-09-28
SMHI Dnr: 2026/2216/6.3.1

isabella.segerstrom@lansstyrelsen.se

Yttrande över Nulägesbeskrivning över Köpingsåns vattensystem Prövningsgrupp Hedströmmen 61_9

SMHI har tagit del av rubricerade handlingar och har följande synpunkter. Yttrandet avgränsas till SMHIs verksamhetsområde hydrologi (enbart ytvatten).

Station Odensvibron

Mätningarna i Kölstaån startade år 1965 då stationen Nyckelbergsparken (nr 1983) anlades nedströms en kraftstation. När kraftstationen rivits ersattes den år 1970 av station Odensvibron (nr 2049). Redan 1970 började det diskuteras med Köpings kommun om att bygga ett stationshus och brunn varvid stationen Odensvibron 2 (nr 2221) var klar år 1978. Då hade även nuvarande tröskel anlagts. Det finns med andra ord mätningar på platsen för en period på över 60 år. Det är SMHIs uppfattning att stationen i Kölstaån behövs för att kunna bedöma den hydrologiska situationen på kort och lång sikt samt för hydrologiska prognoser. Mätningarna på platsen behöver bedrivas på ett sådant sätt att mätserien kan hållas ihop och användas för det den är avsedd. För detta krävs att serien är homogen och så fri som möjligt från mänsklig påverkan. Långa tidsserier är viktiga bland annat för studier av klimatförändringarna.

Vid planering av borttagandet av vandringshinder behöver SMHI kontaktas i ett tidigt skede för att ha möjlighet att samordna en lösning som kan fungera med fortsatta mätningar på plats såväl som för fiskvandring.

SMHI ska förvalta den svenska hydrologiska infrastrukturen och därigenom inhämta och förmedla kunskaper om landets hydrologiska förhållanden, se 3 §, förordning

(2009:974) med instruktion för Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut, och en del av detta är att genomföra flödes- och vattenståndsmätningar i en stor mängd vattendrag i Sverige.

SMHIs hydrologiska mätningar sker i vattendrag av varierande storlek på ungefär 300 platser i landet (nationella hydrologiska grundnätet). Cirka 200 av dessa stationer ägs av SMHI varav en är placerade i Köpingsåns avrinningsområde.

Stationsnamn	Läge för stationshus	Läge för tröskel
61-2221 ODENSVIBRON 2	N6598368 E556132	N6598375 E556124

SMHI anser att stationen bör tas med i Bakgrundsbeskrivningen.

För händelser inom en sträcka av 5 km upp- respektive nedströms våra mätstationer önskar SMHI få information om åtgärderna i ett tidigt skede för att se om stationen berörs.

Övriga eventuella mätningar i avrinningsområden

SMHI tillhandahåller möjlighet att kostnadsfritt ta emot och lagra tidsserier av den vattenstånds- och vattenföringsdata som kan vara av intresse under arbetet med Nationell plan för omprövning av vattenkraft (NAP). Även i de fall nya mätstationer upprättas under arbetet med NAP kan SMHI åta sig att ta emot och lagra den mätdata som samlas in. SMHI kan också agera nod för att distribuera data genom att presentera den på SMHIs webbplats.

Data kring vattenstånd och vattenflöden som samlas in kommer att användas för att förbättra hydrologiska modeller vilket bland annat leder till säkrare prognoser. Insamlad mätdata bidrar också till att förbättra de statusklassningar som SMHI levererar som underlag till vattenförvaltningens bedömningar.

Vattenwebb

SMHI garanterar inte riktigheten i de uppgifter som tillhandahållna data representerar eller att de kan användas för det ändamål användaren avser. Underlaget ska betraktas som vägledande för samhällets *allmänna* behov, framtaget med den bakgrundsinformation och metod som varit tillgänglig vid beräkningstillfället. Beräknade vattenflöden och statistik i Vattenwebb beräknas för en så stor mängd punkter att manuell granskning av varje enskild punkt är omöjlig.

Vid användning av data från Vattenwebb bör information om modellversion och/eller nedladdningsdatum anges.

SMHI önskar också informera om att under våren 2024 har en ny version av SMHIs databas SVAR (Svenskt VattenARkiv), SVAR 2022 driftsatts, som bygger på en ny områdesindelning. Vattendelarna har justerats och alla avrinningsområden i Vattenwebb har nu fått nya ID-nummer (det som inom systemet kallas SUBID) och justerade geometrier. I underlagen finns SUBID som härrör både från både äldre och den senaste versionen av S-HYPE/SVAR. Till exempel är SUBID vid Köpingsåns mynning i havet SUBID 6788 (Mynnar i Mälaren) i nuvarande version och 8218 (Mynnar i Mälaren-Köpingsviken i SVAR 2016. Referenser finns på bägge i underlaget på sidan 5. SMHI rekommenderar att referera även till SVAR- och S-HYPE-version.

Data från äldre versioner av Vattenwebb kan hämtas här:
https://vattenwebb.smhi.se/archive/

Vattendragslängd

Referensen till var vattendragslängden hämtas från är vag. SMHI antar att det är från ett äldre GIS-lager i SVAR 2016. Det är en stor skillnad mellan SVAR 2016 och SVAR 2022, då de inte använder samma basmaterial. SVAR 2016 utgår från topografiska kartan (skala 1:50 000) och SVAR 2022 utgår från Lantmäteriets Hydroprodukter (skala 1:10 000). Det gör att vattendragens meandring beskrivs mycket bättre i SVAR 2022, och därmed är vattendragens längder i SVAR 2022 mer överensstämmande med verkligheten. SVAR 2016 underskattar vattendragens verkliga längd jämfört med SVAR 2022.

Tyvärr redovisas inte vattendragslängder i SVAR 2022. SMHI rekommenderar Länsstyrelsen att använda Lantmäteriets Hydroprodukter som underlag för vattendragens längd. (https://www.lantmateriet.se/sv/geodata/vara-produkter/produktlista/hydrografi-nedladdning/).

Referens till ursprung för fallhöjdsuppgifter bör läggas till.

Avdelningschef Fredrik Linde har beslutat i detta ärende som beretts av Maud Goltsis Nilsson och Karin Blomgren.

För SMHI

Fredrik Linde
Chef Avdelning Samhällsberedskap